

אשית עצות בנפשי

שיעורים ושיחות

ממורינו ראש

הישיבה שליט"א

קמ"ג
שנה ג'

פרשת מטות-מסעי
תשפ"ו

ליל שישי פרשת
מטות-מסעי תשפ"ה

שו"ת אחרי השעור

שו"ת עם תלמידי כתה ו'
בקריית ברסלב

שו"ת עם תלמידי כתה ח'
בתלמוד תורה בקריית ברסלב

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com

ליל שישי פרשת מטות- מסעי תשפ"ה

ראש חודש אב

חסדי השם שאנו זוכים להתאסף שוב כדי להתחזק בעצות של רבינו הקדוש, בשבת הבא עלינו לטובה יהיה שבת ראש חודש אב, חז"ל אומרים לנו 'משנכנס אב ממעטין בשמחה', וידועים דברי הצדיקים, שממעטין את כל הצער ואת כל כוחות הקליפות על ידי שמחה, בכח מידת השמחה מבטלין הכל, כמובן שצריך לזכור גם את פשטות הכוונה, וכל אחד צריך ללמוד ולדעת את ההלכות הנוגעים לתשעת הימים בנוגע לבגדים מכובסים ורחיצה ואכילת בשר ויין וכדומה, מוהרא"ש היה אומר שמאוד מומלץ לעשות סיום בכל יום מתשעת הימים, ובכל זאת אין לאכול בשר באלו הימים, כדאי הוא בית אלוקינו שנמנע מאכילת בשר בימים אלו, גם יש לנו בשבת זו סיום חומש נוסף, 'שבת חזק', כי כשמתחילים חודש אב חייבים מיד להתחזק 'חזק חזק ונתחזק, ולא להיכנס לעצבות, ולכן כדאי להתחזק שוב בחיוב המצוה של לעבור על הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום.

לעבור על הפרשה מתחילת השבוע

מצוה זו של לעבור על הפרשה היא מצווה כל כך קדושה ונשגבה, וזה מאוד מעניין שדווקא במצווה זו אנשים כה מזלזלים, יכול להיות שזה מגיע מזה שאנשים רוצים לעשות את זה באופן החשוב ביותר, כפי שאמר האריז"ל שעדיף לקרוא את כל הפרשה ביום שישי, ולכן מה שקורה, שאנשים נופלים

מזה, כי מאוד קשה לעבור על הפרשה שתי פעמים עם תרגום ביום שישי, ולכן כדאי לעשות כפי שנפסק בשולחן ערוך [אורח חיים סימן רפ"ה סעיף ג'] 'מיום ראשון ואילך נקרא עם הציבור', דהיינו שמיום ראשון אפשר לצאת חובת מצוות 'חייב אדם להשלים פרשיותיו עם הציבור', וכך היא מציאות הדברים שרוב האנשים קשה להם לקיים את ההלכה כפשוטה, בגלל שרוצים להדר כדברי האריז"ל בסוף לא מצליחים לעבור על הפרשה ביום שישי, ויש באמת אנשים שבשבת אחה"צ מנסים לסיים כל מה שלא סיימו, וזה כבר סימן של ירא שמים, אבל לפי השולחן ערוך זה לא לכתחילה כפי שנפסק שם בסעיף ד' שלכתחילה יש להשלים את הפרשה קודם סעודת שבת בבוקר, ולכן עדיף לנהוג כפשטות ההלכה בסעיף ג', ובעז"ה משבוע הבא כולנו מתחילים חומש דברים ביום ראשון, כל יום עוברים קצת על הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, ביום ראשון עד שני וביום שני עד שלישי וכן הלאה, ואם זוכים לומדים גם רש"י, זה לא לוקח הרבה זמן, זה סך הכל כמה דקות ביום, כדאי מאוד לקבוע את זה כהמשך לשחרית, מסיימים שחרית וממשיכים כמה דקות חומש רש"י.

הסגולות של שנים מקרא ואחד תרגום

אנשים מחפשים היום סגולות לאריכות ימים, אנשים אוהבים את כל הסגולות שהמציאו ואין להם שום מקור ורצים אחריהם, וכאן יש לנו סגולה של חז"ל [ברכות ח:]: 'המשלים פרשיות עם

יראה, כי פחדו מבני ישראל שיכנסו למואב להכותם, אבל מדין נכנסו לריב לא להם ולכן יש לנקום דווקא במדין. לפעמים יש משהו שנמצא בחסידות מסוימת ופרצה שם מחלוקת, והאנשים בתוך החסידות מתחילים להיות חלק מהמחלוקת, על אף שזה לא באמת משנה מי האדמו"ר האמיתי וזה לא נוגע לחסיד, כי בכל אופן הוא ישאר חסיד, והבניינים בין כה יחולקו איך שיחולקו בין האדמו"רים והחסיד לא יקבל כלום מהבניינים, אבל בכל זאת עוד אפשר להבין שהחסיד נמשך לאחד הצדדים כי שם מקומו, אבל מה לו לחסיד אחר להתחיל לדבר מחסידות אחרת ולעסוק במחלוקת בחסידות אחרת, מה אתה מתערב על ריב לא לך, אתה כמו מדין ממש, מה אתה נכנס למחלוקת שלא קשורה אליך, אתה עוד לא יודע איזה פרשה השבוע ואתה כבר עסוק עם מחלוקת בחסידות אחרת, ולקבוע איזה אדמו"ר גדול יותר.

לדבר נגד כשעור לא יודעים את ספרי רבינו

כשמוהרא"ש היה מדבר מהאנשים שהתנגדו לדרך הלימוד, אנשים שלא הצליחו לבלוע את ההתגלות שמוהרא"ש עשה על ספרי רבינו, אנשים שטענו שרק מה שהם אומרים בדברי רבינו אמת לאמיתה, היה אומר מוהרא"ש על אנשים אלו: אל תשאל אותם אם סיימו פעם אחת ליקוטי מוהר"ן או אם סיימו פעם אחת ספרי רבינו, אף שכאן יש ילדים קטנים שכבר סיימו כל ספרי רבינו, אלא תשאל אותם אם סיימו פעם אחת חמשה חומשי תורה, האנשים האלו שאומרים 'נדמה לי שרבינו כותב באיזה מקום, אולי ר' אברהם ב"ר נחמן כותב את זה'. הם לא מתביישים, הם לא יודעים את ספרי רבינו ועוד יש להם העזה להגיד

הציבור מאריכין לו ימי ושונויות, ועל כרחק שבמצווה זו יש קדושה יתירה, כי רואים כמה שהיצר עושה הכל שידחו את המצווה ולא יקיימו אותה, יש שיטה בשולחן ערוך שמי שלא עבר על הפרשה חייב להשלים את כל התורה בליל שמחת תורה, ראיתי פעם בספר על הגאון ר' חיים קנייבסקי זצ"ל ששאלו אותו מה הדבר הראשון שבעל תשובה צריך לעשות, ואמר שדבר ראשון יעבור על הפרשיות מתחילת התורה עד עכשיו, ומוהרא"ש הביא מהרבה צדיקים את כל הכוחות והסגולות הגנוזות בלימוד חומש רש"י, ושעל ידי לימוד חומש אפשר להינצל מיצר הרע, ולכן השבוע כשהולכים לצעוק בקול גדול 'חזק חזק ונתחזק', צריך להיות שלא יהיו בושות, שלא יתקיים 'חזק חזק ונתחזק', האברך נחשב כיהודי מכוּבד, ויש לו מכשיר מדידה בכיס ויודע להגיד על הצדיקים מי גדול יותר, כפי שרבינו מביא [בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פ"ג] שיש אנשים שאומרים צדיק זה נאה וצדיק זה אינו נאה, ואיך אינו מתבייש האברך מעצמו כשהוא לא עבר על הפרשה והוא מתחיל להגיד איזה צדיק היה גדול יותר ובאיזה ענין, הוא בכלל לא יודע שהשבוע יש שתי פרשיות ולא יודע את שמם, היה עדיף שיקח חומש ויעבור על הפרשה לפני המדידות שעושה.

לא להיות עסוק במחלוקת אחרות

השבוע יש לנו את פרשת המדינים 'נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים', ורש"י מביא שרק את מדין יש להכות ולא את מואב, על אף שבלק מלך מואב הוא היה זה שהתחיל הכל והוא הביא את בלעם לקלל, בכל זאת לא אמרה התורה להכות את המואבים, כי המואבים נכנסו למלחמה עם ישראל רק מחמת

שלא נבוא לידי הפסד

מוהרא"ש הסתלק לפני עשר שנים, בשנת תשע"ה, ד' עזר לי והתקרבותי עשר שנים קודם לכן, משנת תשס"ה הגעתי בכל שיעור ליל שישי אצל מוהרא"ש, ואני חושב שבכל שיעור ושיעור ביקש מוהרא"ש שוב שכל אחד מאנשי שלומינו יקבל על עצמו לעבור על הפרשה מתחילת השבוע, ולא להיזכר ביום שישי או בשבת אחה"צ או במוצאי שבת... מוהרא"ש כותב שאם עבר שבוע ולא עברו על הפרשה, יראו אחרי שבת איזה הפסד, ומוהרא"ש מסיים על זה: 'וזה ברור'. אברכים מעידים על זה, שאף שהם מקפידים בכל שבוע לעבור על הפרשה, אם מגיע איזה שבוע עמוס ולא הצליחו לעבור על הפרשה, כמה ימים אחרי זה פתאום יש איזה פנצ'ר בגלגל, או מכונת כביסה שנשברה, או שהטלפון נופל למים ומנסים לייבש עם אורז וכו', ואחרי זה נזכרים שלא עברו על הפרשה בשבוע הקודם.

דרך הלימוד לנצח נצחים

ר' נתן נסע ללעמבערג [לבו] להדפיס את ספרי רבינו, וכשחזר אחרי שנפגש שם עם גדולי הלומדים, אמר ר' נתן: הם ה'למדנים' אבל אנחנו לומדים. אני זוכר שבתחילת פתיחת הישיבה היו לחלק מההורים טענות למה אני אומר לבניהם לגרוס גמרא, אחד ההורים אמר לי 'אתה לא יודע איזה מח יש לכן שלי וכמה הוא יכול ללמוד בעמקות', אבל המציאות היא שהבחורים לא לומדים כלום בינתיים, ואם אני אלמד אותם לגרוס, הם יתחילו לגרוס ולאט לאט גם יבינו לעומק, אנשים שואלים אותי 'האם אצרך בישיבה גורסים כל היום', ואני אומר לעצמי 'הלואי שיגרסו כל היום', כי בחור מתמיד גורס כל יום ח"י פרקים

פשט בדברי רבינו, וכשמוהרא"ש היה אומר בשיעורים 'תשאלו אותם אם כבר סיימו פעם אחת חמשה חומשי תורה', חשבנו שמוהרא"ש קצת מגזים, אבל אחרי שיצא לי להיפגש איתם, ראיתי שהדברים חיים וקיימים, כי היו לי לפני זה חברים בברסלב, וקודם לכן לא היה לי מה לדבר איתם מספרי ברסלב, אבל אחרי שהתקרבותי וגרסתי בדרך הלימוד את ספרי רבינו, וכשנפגשתי איתם התחלתי להגיד להם כל מיני שיחות של רבינו, והם ממש נדהמו ושאלו אם אני בטוח שיש שיחה כזאת של רבינו כי מעולם לא שמעו, והתפלאתי, הרי אני רק עכשיו התקרבותי והם נולדו בברסלב ומכירים את כל צדיקי וזקני ברסלב ואיך הם לא זכו להכיר את השיחות.

ספרי רבינו גנוזים

שמעתי שיש תמונות שצילמו לפני כחמישים שנה, שרואים איך שהגיע למוהרא"ש אחד מראשי החבורות בברסלב, ושומעים איך ששואל את מוהרא"ש שראה בקונטרסים שמביא מדברי רבינו 'אין צריכין בלימוד רק האמירה, לומר הדברים כסדר', מה המקור לזה, ומוהרא"ש פותח לו את 'שיחות הר"ן' שיחה ע"ו ומראה לו את מקור הדברים, והבחורים עומדים מסביב ולא מבינים בכלל מה הוא שואל את מוהרא"ש, והיהודי הזה ממשיך ושואל את מוהרא"ש 'מי הוציא את הספר, האם אתם הוצאתם את זה', מוהרא"ש אומר לו תסתכל בשער הספר תראה מי הוציא את זה, הבחורים מסביב מתפוצצים מצחוק ולא מבינים, הרי הוא מנהיג חבורה בברסלב איך יכול להיות שהוא לא יודע מי כתב את שיחות הר"ן, ומאז מוהרא"ש היה אומר על אלו שלועגים על דרך הלימוד, שישאלו אותם אם הם יודעים איזה פרשה השבוע.

על ידי התורה יוצאים מכל העבירות

רבינו אומר [שיחות הר"ן שיחה י"ט] שגם אדם שרגיל בעבירות, ממש התרגל לעשות עבירות, הוא כבר לא יודע איך אומרים 'לא' ליצר הרע, בכל זאת אם יקבע לעצמו שיעור בתורה, וילמד גמרא בכל יום, הוא יצא מזה, אני רואה שאתה צוחק כשאני אומר את זה, כי אתה חושב שלגרוס זה לא נחשב ללימוד, אבל האם אתה רוצה לרמות את עצמך, אני יודע שיש לך חברותא ויש לך כולל, אבל אתה בעצמך יודע כמה אתה לומד, ויום אחד הוא כן מגיע ויומיים לא מגיע, ואם תגרוס אתה תצליח לגרוס כל יום, קח את הש"ס ותתחיל ללמוד מהתחלה, וכל מי שקשה לו ללמוד את הדף כל יום ויש לו חיסורים ואין לו סיפוק שלא מסיים מסכתא, שלא ילמד את הדף, אלא יתחיל מהתחלה, מסכת ברכות, וכך יגעיל את עצמו באש התורה, אברך אחד שעובד ב'הצלה' סיפר לי פעם, שהוא הגיע פעם לקריאת הצלה לבית של מישהו, ורואה שם מישוהו יושב שם על הגז הבוער, הוא היה במצב קשה והכניסו אותו מהר לבית חולים, וכשהתאושש קצת הוא סיפר שהוא נפל בעבירה ולכן החליט לשרוף את עצמו ולסגף את עצמו, אני לא יודע ממי הוא לקח את התיקון הנורא הזה, איפה הוא מצא את זה, רבינו נותן לנו את התיקון, לקחת גמרא ולגרוס.

תיקון לעבירות

בשבוע הבא יחול יומא דהילולא של הרה"ק ה'קדושת ציון' מבאבוב זי"ע, הוא היה צדיק גדול לפני המלחמה, וכמה בחורים הגיעו אליו וביקשו תיקון, ואמר להם הצדיק 'תלמדו כל יום כמה דפים גמרא', והם לא רצו לקבל את זה, אמר להם הצדיק, הרי אם אתן לכם תיקון קשה של תעניות תקבלו ממני, כי המוח

משניות ואומר 'יום תהלים', כמה זמן זה כבר, ח"י פרקים זה ארבעים דקות ויום תהלים זה עשרים דקות. ועניתי לאבא בחזרה, האם מותר לשאול אתכם משהו, תגידו לי את האמת, האם למדתם היום משהו, והתחיל לגמגמם, ושאלתי אותו, האם אתמול למדתם או שלשום, או בשבוע האחרון, והוא ענה את האמת שלא פתח ספר בשנה האחרונה, אבל אם הוא רוצה הוא יכול ללמוד והוא מבין טוב את הלימוד, אמרתי לו, אני נותן לכן שלך את המשניות, והוא ילמד בזה כל יום, לא משנה מה שיעבור עליו הוא תמיד ילמד, ובעז"ה כשילמד שוב ושוב, הקב"ה יפתח לו את החשק להבין וללמוד יותר ויותר.

התרופה של דרך הלימוד

בשבע עשרה שנים האחרונות מאז שהישיבה מתקיימת כאן, אני ראיתי את זה בחוש, שאף שהיו בחורים שלא הצליחו לפעול אצלם כלום, ברגע שנתנו להם את ה'תרופה' של רבינו, וגרסו קצת משניות בכל יום, פתאום נכנס בהם חשק לתורה ולתפילה, השבוע בפרשתנו יש לנו את ענין הגעלת כלים, והתורה אומרת 'כל דבר אשר יבוא באש תעבירו באש', ורבינו מסביר את זה בליקוטי מוהר"ן [חלק א' סימן ד']: שכל דבר שנכנס בלב האדם על ידי אש היצר הרע, טומאה שבאה על ידי חמימות היצר, וכפי שחז"ל מספרים [קידושין פא.]. על רב עמרם שצעק 'נורא בי עמרם', אש היצר, העצה היא תעבירו באש, על ידי אש התורה, על ידי וידוי לתלמיד חכם שכל גופו אש, דהתורה נקראת אש דכתיב הלא כה דברי כאש, והתלמיד חכם מושל בתורה דכתיב בי מלכים ימלוכו. העצה להינצל מהיצר היא רק על ידי התרופה של התורה שכולה אש, ועל ידי הצדיקים שהם אש.

ידי וידוי דברים לפני התלמיד חכם, כי העוונות חקוקין על העצמות כפי שכתוב ביחזקאל, והעוונות האלו גורמים לאדם לשכוח מהקב"ה, והוא מתחיל לחשוב שמנהיג פלוני מנהל את העולם, ומנהיג אלמוני מחליט לגבי המכס ושוכחים שהקב"ה עושה הכל, ועל ידי שמתוודים על העוונות אצל הת"ח, יוצאים העוונות מהאדם והוא יכול להחזיר את המלכות לשרשה, לזכור שהקב"ה מלך העולם, ואז מגיע האדם למדרגה זו של 'מעין עולם הבא', שמרגיש שכל מה שעובר עליו הכל לטובה.

ידידי אצל הצדיק

בעז"ה בקרוב נזכה להתוודות אצל רבינו באומאן, אנשים שואלים את מוהרא"ש בשו"ת ברסלב איפה אפשר לעשות היום 'ידידי אצל התלמיד חכם', ומוהרא"ש עונה שהיום עושים את זה בציון רבינו באומאן, וכשאברך מרגיש שהוא כבר לא יכול להמתין עם עוונותיו עד ראש השנה, הוא יכול ללכת לקברי צדיקים כאן בארה"ב, אנשי שלומינו בקרית ברסלב הם ממש בטלנים, כי לנסוע מוויליאמסבורג לציון של הרה"ק מסאטמאר בקרית יואל זה כמה שעות, וחושבים כמה פעמים קודם אם לנסוע, אבל מהעיירה זה ארבעים דקות, לא נסיעה ארוכה, רבינו אומר בספר המידות: על ידי השתטחות על קברי הצדיקים, הקב"ה עושה לו טובות אע"פ שאינו ראוי לכך. כשאברך רואה שמשוהו תקוע אצלו, ושום סגולה לא עוזרת לו, הוא השקיע הרבה כסף בעסק, ונראה לו שהכל קורס, הוא מבין שהכל הולך לטבוע, העצה היא ללכת לקברי צדיקים, או בקרית יואל, או במאנסי אצל הרה"ק מריבניץ, ויתבודד שם ויראה ישועה, תמיד כשמוהרא"ש היה נוסע למאנסי לשמחה או למשהו הוא היה נכנס לציון

שלכם מבין שזה נחשב לתיקון, ואני נותן לכם תיקון שבאמת יעזור לכם, תלמדו כל יום דפי גמרא. אם ח"ו נפלת בעבירה, או שאתה רואה מה שאתה רואה, אתה יושב במשרד ואתה חושב שאף אחד לא רואה מה שאתה עושה שם, קח את העצה של רבינו, תלמד גמרא, פגשתי לאחרונה ליד הבית שלי איזה יהודי מכובד, והוא יוצא מבנין סמוך, ושאלתי אותו האם נהיינו שכנים, הוא אמר לי שהוא גר רחוק, אבל הוא שכר כאן משרד תת קרקעי ומגיע לשבת שם כל לילה אחרי שמסיים את הישיבה והכולל שלו, שאלתי אותו אם זה לענייני עסקים, הוא אמר שלא, הוא רוצה קצת להתאוורר אחרי כל היום, ואני אומר לעצמי, רבונו של עולם, איזה להתאוורר, הרי אין שם אפילו חלון אחד לאויר, מה עושה אברך על מחשב כשאין לו מה לעשות, הנסיונות קשים ומרים ביותר, וכל אחד יכול להיתפס בזה, ולרבינו יש עצה לזה, קח את הגמרא בכל יום ותגרוס.

להבין שהכל מהקב"ה

בתחילת התורה [בסימן ד'] אומר רבינו 'כשאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא. כי חז"ל דרשו בפסחים [דף נ.] על הפסוק 'ביום ההוא יהיה ד' אחד', וכי עכשיו אין הקב"ה אחד, אלא בעולם הזה מברכין על הטובה ברכת הטוב והמטיב, ועל הרעה ברוך דין האמת, אבל לעתיד לבוא ביום ההוא יהיה הכל אחד, ועל הכל יברכו הטוב והמטיב כי הכל טוב, ורבינו אומר שם שאפשר להגיע למדרגה זו של 'מעין עולם הבא', להרגיש כבר עכשיו בעולם הזה שהכל טוב, על ידי שמעלין בחינת מלכות דקדושה, דהיינו שזוכרים שהקב"ה מלך העולם והכל שלו, ורבינו אומר שם שזוכים להשיב את המלוכה להקב"ה על

הגעתם לצדיק להתוודות.

השיעורים בתשעה ברב

הרבה שואלים על השיעורים בלימודים בתשעה באב, ומוהרא"ש היה פוסק שאחרי חצות אפשר לגרוס את השיעורים כסדרן, כמו שמותר ללמוד איזהו מקומן של זבחים וכו', וכל מי שגורס כל יום ח"י פרקים משניות, יכול להמשיך לגרוס בתשעה באב אחרי חצות היום, ואלו שיש להם טענות על כך שיזכרו שלשיטתם זה בכלל לא נחשב ללימוד... אף על לימוד ירושלמי רצה מוהרא"ש שכל מי שלומד כל יום ירושלמי שיגרוס דף ירושלמי גם בתשעה באב, על אף שמוהרא"ש תיקן את לימוד הירושלמי באותו סדר שתיקנו בחסידות גור, ושם לא קבעו דף בתשעה באב וביום כיפורים, אבל מוהרא"ש רצה שילמדו בימים אלו לכל הפחות כמה שורות בירושלמי, מוהרא"ש לקח דברים טובים מכל מקום, בחב"ד קבעו לימוד ברמב"ם, ויש שם שני סדרים, או שלומדים כל יום ג' פרקים ברמב"ם ומסיימים בכל שנה את כל הרמב"ם, או שלומדים כל יום פרק אחד ומסיימים כל ג' שנים את הרמב"ם, ולכן קבענו גם פרק ברמב"ם, ומי שלא יכול שילמד לכל הפחות סעיף אחד ברמב"ם, רק על ידי לימוד התורה אפשר להינצל מאש היצר הרע.

לגרוס בדרכים

תמיד היו רואים את חסידי ברסלב הולכים לעבודה עם שקית של כמה ספרים קטנים, ובדרכים או בהפסקות הוציאו ספרים ולמדו, אם זה קצת חומש או קצת משניות או קצת מספרי רבינו, סיפורי קודם על הבחור שהגיע ללמוד כאן ופעם ראשונה שאמר תיקון הכללי

של הרה"ק מריבניץ, הייתי תמיד מארגן את הנהג למוהרא"ש, והיו מספרים לי שמוהרא"ש היה נוסע לחתונה או למשהו ואחרי זה נכנס לציון.

לנצל את אומאן כראוי

לכן יש להתכונן לראש השנה של רבינו, לבוא אל רבינו כפי שציווה לנו, ואז יש לנו להתוודות אליו, ומי שאין לו דרכון שיזדרז לעשות דרכון, ומי שאין לו כרטיס טיסה שיזדרז לקנות כרטיס, צריך לזכור שגם אחרי שכבר מגיעים לאומאן צריכים רחמי שמים מרובים, כי יש אנשים שכבר הסתכסכו עם כל העולם כדי לנסוע לאומאן, וכבר לוו מכסף מכל העולם כדי להגיע לאומאן, וסוף סוף האברך הגיע לאומן וכשכבר הגיע הוא חייב ללכת להסתובב בכל קיבוץ וקיבוץ לראות כמה מקומות ישיבה שם, ומכניס את ראשו לדברי הבל, הגעת לרבינו ואתה מתחיל לספור מקומות ישיבה, מה זה משנה למי יש יותר אנשים ויותר שטריימלך, הרי הגעת לרבינו, לך לרבינו לקבל את התיקון, מה אתה מסתובב וסופר אנשים, אנשים שואלים אותי 'כמה שטריימלך יש אצלך', אני עונה 'כמה אתה רוצה לשמוע, כמה ישמח אותך', מה זה משנה, הרי עשית כל כך הרבה מאמצים להגיע לרבינו, ועברת כל כך הרבה מניעות המוח והכוח, תיכנס לציון ותקבל תיקון, היה כאן בחור בישיבה שנולד בברסלב, אני עוד זוכר את אבא שלו שזרק פשקווילים נגד מוהרא"ש, ואחרי שלמד כאן תקופה ונסע לאומאן לר"ה, הוא אומר לי 'עכשיו היה הפעם הראשונה שנכנסתי לציון להגיד תיקון הכללי', ואני תמהתי ושאלתי, הרי אתה נוסע כל שנה מגיל שש, איך זה יכול להיות, הוא אמר לי שכל פעם הוא הלך לבדוק את כל המקומות כמה אנשים יש שם וכו', ולכן אל תשכחו למה הגעתם,

עבור הקאנטרי, כל השבוע הוא נשאר בעיר לעבוד, ומגיע ביום חמישי בערב לקאנטרי, ויושב בחוץ כל הלילה עם חברים, אברך טיפש, אולי תיכנס הביתה ותגיד שלום לאמא של הילדים שלך שהיא כל השבוע עסוקה איתם, מה אתה יושב עם אברכים, למה כל כך חשוב לך ללכת אם יש כסף לפלוני או לא, תיכנס הביתה ותזן מילה טובה לאשתך שעובדת כל כך קשה, מוהרא"ש היה מתחנן אלינו שנבין שאין כזה דבר 'חברים', הוא היה אומר 'תסתכלו על הזקן שלי', אני ניסיתי את זה, אני חשבתי שיש לי חברים ויש לי מקורבים ובסוף רובם בגדו בי, ואחרי זה שוב חשבתי שעכשיו יש לי חברים טובים ושוב קברו אותי, החברים מנצלים אותך וברגע שהם לא צריכים אותך הם מלכלכים עליך וקוברים אותך, אנשים מגיעים אלי לבכות איך החבר הכי קרוב שלהם איבד להם את כל כספם, מוהרא"ש היה אומר, אין כזה דבר חבר אבל אם חבר זה האשה. לא מובן איך האברך שהגיע ביום חמישי בלילה יושב כל הלילה עם חברים, ואחרי זה יום שישי הוא יושן כל היום, ובליל שבת שוב יוצא לאיזה חבר לשנות שם, ובשבת בבוקר שוב יושן כל היום, ובמוצאי שבת הוא צריך לעשות את המסיבה, כי כל שבוע עושה משהו אחר, אברכים יושבים שם במסיבת תוהו ובוהו, בלי יראת שמים, ויש שם איזה ירא שמים בקאנטרי שיוצא נגד זה, אז לכבודו עושים סיום מסכתא, אנשים ריקים וטיפשים, במקום לשבת עם האשה בבית יושבים ושותים עם חברים, והנשים קורסות.

על פגיעה באשה – לא מועיל תיקון אצל רבינו

הנשים עובדות כל כך קשה בבית, אנחנו חייבים לתת להם כוחות, אני זוכר

בציון רבינו, אז אני רוצה לספר לכם למה הוא הגיע לישיבה, כשאבא שלו רשם אותו שאלתי את האבא למה הוא רוצה להכניס אותו אצלינו לישיבה, הוא ענה לי שראה בשדה התעופה בדרך לאומאן בחורים עם ספרים קטנים, גורסים ולומדים, ולכן החליט שהוא רוצה את החינוך הזה עבור בנו, אתם כאן בקריית ברסלב לא יודעים מה זה רכבת, אתם צריכים להיכנס לעיר לראות רכבת אולי בכ"א כסלו ניקח אתכם לראות רכבת, על כל פנים אלפי אברכים נוסעים בכל יום עם הרכבת לעבודה, ואפשר להישרף שם ממראה עינים, מה העצה לזה, העצה היא רק לקחת כרך משניות קטן ולגרוס כמה פרקים בדרך, וכך אפשר להישאר יהודי.

דרך הלימוד בכל מקום שהוא

יצא לי השבוע להיות עם אחד מבני משפחתי אצל רופא, המתנתי שם שעה וחצי, גם שיש לי את דרך הלימוד, כך היה לי מה לעשות, קיויתי כל הזמן שהתור שלי לא יגיע כדי שאוכל לסיים עוד פרק ועוד פרק, ואנשים אחרים עמדו שם והתרגזו והתלוננו וצעקו ורבו זה עם זה, כי אין להם את דרך הלימוד, ואני לא מדבר כעת על שלום בית, אברכים רוצים לצאת עכשיו בימי הקיץ בשעות הערב כדי לבלות עם חברים וכדומה, והאשה גם רוצה לצאת והיא מבקשת מהבעל שישמור על הילדים, ובמקום שיבכה ויתלונן שהוא לא בייבי סיטר, שיפתח את המשניות ויגרוס וכך יוכל לשבת בבית רגוע ולשמור על ילדיו, כי יש לו מה לעשות, הוא בין כה צריך להשלים את שיעוריו.

השטות להיות עם חברים

יש אברכים שמשלמים הון רב

יהיה עלי כקרבן, כוס התה נאסר, אני אשאר ללומדים את כל ההבדלים בין נדר לשבועה בין איסור חפצא לאיסור גברא, אבל אני כן רואה כאן דבר עצום בכוחו של מילה של יהודי, ומה יהיה כשיהודי מוציא מהפה ואומר 'רבונו של עולם עזור לי אני צריך פרנסה', להיכן הולכים מילים אלו, המילים האלו בוודאי נשמעים למעלה, וגם אם אני לא כזה ירא שמים ואני לא ראש ישיבה ולא דיין, בכל זאת אני רואה מהפרשה שכל מילה שאני אומר חשובה ומועילה ועושה עסק גדול בשמים, מסכתא שלימה קבעו חז"ל על מילה שאני אומר, ולכן אם אומר 'רבונו של עולם מגיע שבת קודש ובכניסת השבת אני תמיד נלחץ וכועס, תעזור לי', בוודאי יעשו המילים רושם גדול.

עצה לכעס של ערב שבת

אברך אחד ניגש אלי ושאל אותי השבוע, למה בכל ערב שבת משהו בתוכי מתחיל לכעוס ולהיות לא מרוצה, אמרתי לו שגם לי יש את זה, הכל כבר על הפלטה, כל האוכל מסודר, השולחן מסודר, ובכל זאת משהו בפנים קורה, ואין ברירה כי אם לבקש מהקב"ה להיות בשמחה, רבש"ע עזור לי להיות בשמחה בשבת, חייב להיות שזה דבר גדול להיות שמח בשבת כי רואים כמה היצר הרע לא רוצה שזה יקרה, החיד"א כותב שבכל ערב שבת מגיע היצר הרע ומתיישב בכל בית יהודי, ועושה הכל שיהיה איזה מחלוקת קטנה כדי שיכנסו לשבת מתוך מחלוקת, וזה מעניין שבחורף כל אחד מוכן בכניסת השבת, ובקיץ כשיש עוד ארבע שעות עדיין יש מה לעשות עד כניסת השבת, ועל כרחך שהכל זה היצר הרע, חייבים להתפלל על זה.

שפעם אחת לפני ראש השנה, מוהרא"ש כל כך עורר אותנו בענין השלום בית שכולנו עשינו תשובה והידיים והרגליים שלנו רעדו מרוב פחד, הוא אמר בקול גדול, אתם נוסעים לרבינו, אני רוצה שתדעו, אתם הולכים להתוודות ולבקש תיקון, על הכל אתם יכולים לקבל תיקון, אין חטא ופשע שרבינו לא יכול לתקן, אבל על דבר אחד לא נוכל לקבל שום תיקון, אם הכאבנו לאשה במשך השנה, מי שגרם לאשתו לבכות לא יקבל על זה תיקון אצל רבינו, מי שלא הסתכל על אשתו כל השנה לא יכול לבוא לרבינו ולבקש תיקון על זה, הוא חייב לפייס אותה ולהשתנות, ורבינו נתן לנו את דרך הלימוד שיעזור לנו בבית, אתה יכול לתת לאשתך קצת לצאת ולהתאווור, ואתה תשגיח על הילדים ובכניסת תגרוס עוד פרק ועוד פרק, למה כל כך חשוב לך לצאת, כאילו שיש לך חברותא, הרי אתה יושב עם החברותא ומדבר איתו על כל הסוגיות הבערות ביותר, כעת אתה עסוק עם כל מיני פרשיות כמו האם יוצאים לבחירות או שהולכים שוב לתקוף באיראן וכו', תישאר בבית ותעזור לה, זו מצוה כל כך גדולה.

כח הדיבור והתפילה

כל מה שאמרתי עכשיו היה רק הקדמה לשיעור, אדבר נקודה אחת קטנה מפרשתינו, התורה אומרת על הנדרים והשבועות 'ככל היוצא מפיו יעשה', וזה דבר מעניין, כי כשאדם אוכל ח"ו איסור נבילה וכדומה, הדבר לא קשור אליו, הוא לא גרם לזה להיות נבילה, כי החתיכה נבילה מעצמה ואם יאכל הוא חייב על זה, אותו דבר אכילת בהמה טמאה וכדומה, אבל כאן בפרשתינו אנחנו רואים שאם אדם לוקח כוס תה, שמותר לשתות את זה לכולי עלמא, והוא מוציא מילה מהפה ואומר שזה

תפילות שבת מבעוד יום

הילדים, מותר לשיר בשבת איזה ניגון של התעוררות אבל חייבים לשיר הרבה שירי שמחה, כשר' נתן הגיע לרבינו שאל אותו רבינו אם הוא שמח בשבת, ענה לו ר' נתן שלפעמים הוא רציני [פרוס], אמר לו רבינו שבשבת צריך להיות רק בשמחה, ומאז הפסיק ר' נתן לשיר בשבת את השיר 'מעין עולם הבא' עם התנועה הידועה של התעוררות, שלא יהיה רציני מדי, הילדים צריכים להמתין כל השבוע לסעודת שבת, לשמחה שיש בשבת.

להשכיב את הילדים בערב שבת

היום בבוקר אחרי השיעור גמרא יצא לי לדבר עם אברכים על החשיבות של להשכיב את הילדים בערב שבת, כי בכל השבוע לא מצליח האבא לפגוש את ילדיו, והוא חייב לכל הפחות בליל שבת להיות איתם, ואם הילדים הולכים כל יום לישון בשבע בערב, אין סיכוי להיות איתם בליל שבת בצורה שמחה, ולכן חייבים להשכיב אותם ביום שישי אחה"צ, כל ילד בן שלוש צריך להיות חלק משולחן שבת, חלק מהשמחה וחלק מהסעודה, ורק אם ישכיבו אותו אחה"צ הוא יכול להיות חלק מזה, משהו שאל אותי אם 'חייבים' להשכיב את הילדים, אמרתי לו שלא חייבים, כי חייבים ללמוד ולהתפלל וחייבים ללכת מהעולם וחייבים לתת דין וחשבון, אבל למה שלא יעשו את זה למען הילדים, אותו דבר זה בשבת אחה"צ, למה להשאיר את הילד ער שלא יראה בכלל שעושים הבדלה במוצאי שבת, צריך לעשות סעודות יפות ושמחות עם הילדים, ותזכרו שזה יעבוד לכם רק עם תפילה, ומפרשתינו תיקח התעוררות למילים שלכם, כמו כשאדם אומר 'קונס' הוא חייב בכל הלכות נדר, אותו דבר זה עם מילים של תפילה.

יש אנשים שמקבלים שבת מוקדם בשבתות הקיץ בעוד היום גדול ומתפללים מיד קבלת שבת, אני רוצה שתדעו שמוהרא"ש לא אחז מזה, כל אחד שעושה לעצמו יעשה לעצמו, אבל מטעם הקהילה אי אפשר לעשות ככה כי מוהרא"ש חשש שכל מי שמקבל שבת מוקדם בסוף הוא כבר מוציא שבת מוקדם, וכבר מעשן סיגריה אחרי ששים דקות מהשקיעה, אין לדבר הזה שכל, הרי כבר שמרת שבת כל כך הרבה שעות למה אתה לא יכול להמתין עוד שתים עשרה דקות, אל תשאל אותי שיש קבוצות גדולות של יראי השם שלא נוהגים כשיטת רבינו תם, את כל השאלות האלו תפנה למשיח, אני יודע מה עלי לעשות, אני צריך לשמור את השבת עד זמן רבינו תם.

להיות באוירה שמחה בשבת

וכשנכנס שבת תבקשו שוב מהקב"ה על שמחה, ואל תתנו צביטות לילדים, אם תתנו להם צביטות בכל ערב שבת, יש סיכוי שלא ירצו לשמור שבת ל"ע, כי יראו ששבת זה דבר לא טוב, כעת הוא ילד קטן ולא יברח, אבל לאט לאט מתרקם לו תוכנית במוח מה לעשות בגיל שמונה עשרה, ל"ע בני ישראל נופלים כמו זבובים, ואצל הרבה מאוד מהם הסיבה היא כי לא ראו בבית שלום ואחדות ואהבה, הוא ראה שאבא שלו צועק על אשתו, אולי האבא עשה את זה כי הוא ראה שחז"ל אמרו שצריך להטיל קצת אימה בבית, אבל הילדים משלמים את המחיר, אם רואים שההורים לא מדברים יפה אחד לשני הילדים אוכלים את הלב, ואם יראו שכל השבתות והחגים נהיה משהו מלחיץ הם לא ירצו את זה, חייבים להיות בשמחה בשבת למען

וידוי בכל לילה

בליל פסח כולם אומרים את הזוהר הקדוש בפרשת בא 'פיקודא בתר דא', ושם מסיימים את הקטע, 'שר' שמעון שואל למה אנו צריכים להגיד את שבחו של הקב"ה בסיפור יציאת מצרים, והרי הקב"ה יודע כל מה שהיה וכל מה שיהיה, ומתרחץ הזוה"ק שעל ידי אמירת השבחים מתגדל כוחו של הקב"ה כביכול, ומסיימים ברוך ד' לעולם אמן ואמן, חבל שמסיימים כך את הקטע, היו צריכים לפני שמסיימים את הקטע להגיד עוד כמה שורות בהמשך הזוהר, ר' שמעון אומר שם שאותו דבר זה מי שח"ו נפל בעבירה, למשל ששכח להתפלל מנחה וכדומה, חייב בכל לילה להתוודות ולספר את הכל להקב"ה, ושואל ר' שמעון למה צריך לספר את הכל, הרי הקב"ה רואה הכל ויודע הכל, ומתרחץ ר' שמעון שהמקטרגים מגיעים בכל לילה לספר את החטאים ואומרים להקב"ה שצריך להעניש את האדם, אם האדם עצמו כבר התוודה, הקב"ה אומר למקטרגים שהוא כבר שמע את הכל מהאדם עצמו והכל כבר מסודר, למשל מלמד בתלמוד תורה נכנס לכיתה אחרי הפסקה ורואה שהכסא שלו שבור, והוא מתחיל לצעוק ושואל מי שבר את הכסא שלי וילדים מתחילים לגלות מי עשה את זה, מסכן הילד שעשה את זה... אבל אם הילד חכם הוא מגיע בסוף ההפסקה למלמד ומתנצל שהיה בכעס ולא חשב מה הוא עשה ומבקש סליחה, מיד המלמד ימחל לו ויתן לו להיכנס לכיתה כאחד הילדים, גם אם יבואו לספר לו שילד פלוני עשה משהו, הוא לא ירצה לשמוע כלום.

להאמין לצדיקים

ולכן בכל לילה כשהולכים לישון

צריך להוציא כמה מילים להקב"ה, רבנו של עולם היום לא שמרתי על עיני, אני כל כך מתבייש מזה, תמחל לי, כשלומדים את הזוהר הקדוש בפרשת קורח על 'מארי דחושבנא' חושבים שצריך נרות ושק ואיזה חדר מיוחד, אבל האמת היא שלא צריך כלום, שוכבים במיטה והעיניים כמעט נעצמות וכמעט נרדמים, ומוציאים כמה מילים מהפה, רבש"ע היום כעסתי ואני לא מרוצה מזה, רבש"ע היום הוצאתי מילים לא יפות מהפה, אני רוצה לעשות תשובה, רבש"ע לא פתחתי היום ספר ואני לא רוצה להמשיך כך, אני רוצה מחר ללמוד, וכשהמלאכים מגיעים לספר את זה, אומר להם הקב"ה שהוא כבר שמע את הכל וכבר הסתדר איתנו, אנחנו רק צריכים שיהיה לנו 'אמונת צדיקים', שנאמין ברבינו שלמילים שלנו יש כח גדול, כי אנחנו עם הראש שלנו לא מבינים בכלל שמקשיבים לנו בשמים, הגמרא מספרת בירושלמי [בברכות] על ההלכה שבעל קרי אסור בלימוד ותפילה, שר' יוסי בר חלפתא הלך בדרך בלילה וראה אחד הולך מאחוריו על החמור, וכשעברו ליד מקווה, אמר האיש על החמור שהוא צריך לעצמו מקווה כי נפל בעבירה, אמר לו ר' יוסי שאסור להיכנס בלילה למים כי אולי יש שם נחשים, אמר האיש לר' יוסי שהוא לא צריך מקווה בגלל תוספת טהרה אלא מאיסור נדה ואשת איש רח"ל והוא חייב מקווה, אמר לו ר' יוסי שאסור לו להכניס עצמו לסכנה, אבל האיש ירד וטבל, ואמר עליו ר' יוסי שהוא ירד ולא יצא וכך היה, ומה אנו לומדים מהסיפור, כי האדם בראש שלו חושב שהוא חייב להיכנס לסכנה כי נפל בעבירה, והצדיק אומר לו, שיש דרך אחרת כשבילו, והוא לא חייב להיכנס לסכנה כעת בלילה, כבר ימצאו לו תיקון והוא יעשה תשובה כפי שהצדיק אומר, ושלא יחליט לבד

לקחת רק את יין ההונגרי, ולשתות עוד שיחה ועוד שיחה מרבינו, ולא להיות כמו הקידושים בקאנטרי.

מה דרך התשובה בשבילו.

להיזהר מיין ואלכוהול

לא לבייש את ברסלב

אמרתי השבוע לאברך שהיה כאן בשבת האחרונה ב"ה ג' קידושים של הולדת הבת, אמר לי האברך שהוא היה בקאנטרי אחר שגם שם עשו ג' קידושים, אחד לפני התפילה ואחד לפני קריאת התורה ואחד אחרי התפילה, כולם שתו והשתכרו וכו' רח"ל, בושה גדולה היא, ואם שותים כאן בקאנטרי של ברסלב אני מעדיף שישכירו את הקאנטרי לאחרים ולא להכניס אברכים של ברסלב לשכרות, לא בגלל זה נכנסתי להלוואות של שני מיליון דולר לקנות את הקאנטרי, ואני אומר את זה לכל הגבאים של בתי מדרשינו בכל מקומות מושבותיהם, או שיורידו את השם שלי מהבית מדרש ולא יכתבו בנשיאותי, או שלא ישתו שם כלום, ואם שותים שם יין ואלכוהול תורידו את השם שלי ותכתבו שם 'חברת אהבה ושלום', קבוצה שנוהגת לא להגיד לאף אחד מה לעשות, יתבייש האברך שמביא לשתות בבית מדרש שעל שם היכל הקודש, אל תעשו את זה על שמי בשום אופן, הגעתם לרבינו תעשו ארון של משניות וזוהר ושולחן ערוך, ואל תעשו ארון של יין.

רבינו אמר 'מי שיודע ממני לא צריך לצום ומי שלא יודע ממני מה יעזור לו לצום', רבינו אמר שאילו היה יודע בצעירותו למה זוכים על ידי תפילה והתבודדות לא היה מסגף עצמו כל כך בתעניות וסיגופים, ולכן יש לנו להשתמש בעצה של רבינו, ולהגיד, רבש"ע אני רוצה להיות ירא שמים, רבש"ע אני רוצה סעודות שמחות בשבת, רבש"ע למה יום השבת הוא היום הכי קשה שלי, אין לי טלפון ואין לי קניות ואני משתעמם, רבש"ע אני רוצה לאהוב כ"כ את השבת שלא ארצה שהשבת תיגמר. אם נציית לרבינו ונלמד כל יום קצת חומש וקצת משניות ונתבודד בוודאי נצליח להתקרב אל ד', צריך לקבוע שיעורי הלכה על תשעת הימים, והדיין יקבע עם הנהלת המקווה איך לחמם את המקווה ואם להפעיל את המקלחות, בימים אלו לא מתקלחים ולא אוכלים בשר ולא שותים יין, בברסלב לא שותים יין כל השנה, כפי שלמדנו היום בגמרא שגזרו על פת עכו"ם אולי יאכלו שמן עכו"ם ואולי יגיעו ליין עכו"ם, כי זה מביא לדברים הגרועים ביותר, בושה גדולה היא לי להגיע לבקר אנשי שלומינו ולראות שם ארון עם יין ואלכוהול, אם צריך קצת י"ש מניחים את זה למטה באיזה ארון מוסתר, צריך

שו"ת אחרי שיעור ליל שישי ממות מסעי תשפ"ה

- מבקשים מהשואל שיעלה לשאול את השאלות, כל הציבור הגיע כאן לשיעור רק כי רוצים לשמוע את השאלות ותשובות אחרי השיעור, בינתיים אוכל גם לשתות משהו...
- ש. אברך שרוצה לקנות דירה, והאחים והגיסים שלו מוכנים לתת לו או להלוות לו, אבל הוא מפחד לקחת מהם כסף כדי שלא יתחילו להגיד לו דעות על ההתקרבות לרבינו, הוא שואל מה לעשות?
- ת. זו שאלה טובה, אתה שאלת את זה היום בבוקר אחרי השיעור גמרא, ואמרתי לך שתשאל את זה בלילה כי להרבה אברכים יש שאלה כעין זו, הדבר הזה שנקרא 'פחד מפני משפחה שתתערב', לא קשור בכלל אם המשפחה עוזרת לאברך כלכלית או לא, זה תלוי בטבע האדם, יש אנשים שאם האח שלו אומר לו אתה חייב לבוא אלי, אני צריך לדבר איתך בדחיפות על הנסיעה שלך לאומאן, אתה מכאיב לאבא וכו', הם לוקחים את זה בקלות, שמעתי מה אח שלי אמר לי ומה גיס שלי אמר לי, ואני גם צריך לעשות מה שטוב לנשמה שלי, כשאבא עוזר לכן שלו לקנות דירה, זה לא אמור להפריע לנסיעה לרבינו לראש השנה, ולכן כשמבקשים מאח או גיס שילווח לך כסף לקניית בית, זה לא יפריע לך לארס את הבן שלך לפני גיל שלושים, גם אם הוא יגיד לך שאצלם נהוג להתארס בגיל ארבעים, תקשיב לו ותכבד אותו, ותעשה מה שצריך לעשות.
- יש אברכים שלא מקבלים שום תמורה מהאחים והגיסים, ועדיין לא נוסעים לאומאן כי הגיס או האח זרק להם איזה מילה והם מפחדים, זה לא קשור בכלל לזה אם הם תומכים בו כלכלית או לא, זה תלוי רק בבן אדם עצמו, האברך צריך לדעת מה חשוב לו בחיים.
- שמעתי פעם מחסיד ברסלב שאמר כך, הרי כל הזמן שואלים חסידי ברסלב מה עם כיבוד אב ואם, לאבא שלך מפריע שאתה נוסע לאומאן, לאבא שלך מפריע שאתה הולך להתפלל בהיכל הקודש, התשובה היא: לאבא שלי כואב גם כשיורד גשם, אני לא יכול לעצור את זה, לאבא שלי גם כואב כשיש שלג, אני לא יכול לעזור לו בזה, אני יודע שהכיבוד אב ואם שלי זה שאני מתנהג בדרך ארץ ואני מדבר אל הורי בצורה יפה ומכבד אותם, ואני הולך להתפלל שחרית מנחה וערבית עם מנין, כי אז יש להם נחת ממני, ואת זה אני מקבל בהיכל הקודש, הכיבוד אב ואם שלי זה שאני יושב בבית עם אשתי ומדבר אליה בצורה יפה ומכבד אותה, ולא מסתובב ברחובות ומבייש את שם הורי בזה, כך הכיבוד אב ואם שלי, אם מפריע לו שאני נוסע לאומאן, אני אתפלל להשי"ת שאבא שלי גם יתקרב, יש כאן בקהילה הרבה סיפורים יפים, הורים שהתקשרו למשטרה כשהבן שלהם נסע לאומאן, והיום עם הרבה תפילות ההורים בעצמם נוסעים לאומאן, הכל עם תפילה.
- כשאברך יכול להוציא מגיס או

ילדיו פעם בשבוע להוריו, ואמא שלו נותנת ממתקים ומתנות רק למי שקרוי על שם הצד שלה, ובילדים האחרים היא גוערת כל הזמן, הוא שואל מה לעשות?

• ת. זו שאלה כללית שלא קשורה דווקא בפרט הזה אם קרוי על שם משפחה שלה או לא, צריך לדעת שחייבים לעלות להורים ולבקר אותם, והולכים עם הילדים, ומלמדים את הילדים שאם סבא או סבתא גוערים עליהם, זה כלום, הם לא באמת מתכוונים לזה, הם מאוד אוהבים אותם, עבר עליהם שבוע קשה, לא להתחיל ח"ו מערכה עם ההורים, לא אומרים לאמא אם תצעקי על הבן שלי אני לא יביא אותו.

• מותר להורים להגיד ולהעיר ולחנך, ואומרים לילדים, שמותר לסבא להעיר להם, וכשאתם תהיו סבא וסבתא גם אתם תגידו לנכדים שלכם, בעולם הדמוקרטי הליברלי המקולקל של היום אסור להגיד כלום לילדים, המטפלים מזהירים את ההורים שצריך לדבר יפה לילדים, אומרים לילד אם אבא שלך מדבר בתקיפות תתגונן, ואומרים לאבא שאסור להגיד מילה אחת רעה לילד.

• היה סיפור עם אשה שהיו לה קצת קשיים עם הילדה, והאחיות אמרו לה שהיא חייבת ללכת למטפלת פלונית, והמטפלת אמרה לה, שאסור להרביץ לילדים, ואסור לצעוק על הילדים, וחייבים לדבר אליהם יפה, והאמא יצאה עם הבת שלה לרחוב, והילדה מצאה מחוץ לאיזה חנות כזה סוס שמכניסים שם דולר וזה מגן, אני לא יודע אם האברכים כאן בקריה יודעים מדבר כזה, אתם אנשים מחוץ לשוב, והילדה הזאת עלתה על כזה סוס ולא מוכנה לרדת מזה, לאמא היתה פעם שיטה איך לצאת

אח כסף כדי לקנות דירה, שיעשה הכל ויוציא מהם את הכסף כדי לקנות דירה, כי אני אומר תמיד כאן לאברכים, שזה דבר מאוד טפשי לשלם שכירות, זה לזרוק כסף לאשפה, זה מאוד טפשי, הדבר הנכון הוא לקנות בית, ולשלם שכירות לעצמך, ואם תשאל אותי שאין לך כסף לקנות בית, התשובה היא הרי אין לך כסף לשלם שכירות, אבל בכל חודש אתה מגרד כסף לשלם, אז תגרד יותר ותקנה בית, אתה גר בבית עשר שנים, ומשלם בנאמנות לבעל הבית שלש וחצי אלף דולר, ויום אחד אומר לך בעל הדירה, תעזוב את הבית אני צריך את זה לבת שלי, ואז אתה מתחיל לחפש דירות ורואה שזה עולה שש אלף דולר שכירות לחודש, הרי היית יכול לשלם משכנתא ולשלם את הבית מזמן, אם אתה יכול להוציא מההורים ומהאחים ומהגיסים כסף לדמי קדימה לקניית בית תעשה את זה, ואם הם אומרים לך שלא תיסע לאומאן, תחייך יפה ואל תתווכח, זה שהם מתערבים לך בחיים לא קשור בכלל לזה שאתם נוסעים לאומאן.

• מתערבים בחיים של האברך רק כשהאברך מתחנך שיתערבו בחיים שלו, אברך בוכה ואומר לי שחמיו לא מפסיק להתערב וכל הזמן אומר לו מה לעשות, אמרתי לו, תדע לך, שזה הבעיה שלך, כי אתה מתווכח איתו, אתה תגיד לו, אני כל כך מחכה שיגידו לי, הרי לחמי יש כל כך הרבה שכל ועצות, תגידו לי כל הזמן, תראה שתוך תקופה הוא יפסיק, חמייך רוצה ממך קצת הכנעה, אני מקווה שעניתי לכם, אם אתה רואה שהתשובה לא מתרצת את השאלה, אז תשאל שוב.

ש. אברך שואל שהוא התקרב לרבינו, והוא קיבל כאן מצוות כיבוד אב ואם, והוא הולך עם

הקדושים במסכת יומא, ואהבת את ד' אלוֹקִיךָ, שיהא שם שמים מתאהב על ירך, כשרואים יהודי שמתנהג יפה, מדבר יפה לאנשים, אומר שלום יפה, ומחייך לאנשים, שואלים עליו, מי אביו, מי רבו שלמדו תורה, ועל ידי זה שם השם מתאהב על האנשים, זה לא המטרה שהאברך ימצא חן בעיני פלוני, אלא שישאלו מי הוא, מי הרבי שלו, מי הצדיק שלו, האם החיוך הזה מגיע מליקוטי מוהר"ן, אני גם רוצה להתנהג כך, אני גם רוצה ללמוד ליקוטי מוהר"ן.

- אני שמעתי המון המון לשון הרע נגד ברסלב לפני ההתקרבות, אבל התחלתי לפגוש חסידי ברסלב, וראיתי כמה הם נחמדים וחשובים, פגשתי עוד אחד ועוד אחד, והבנתי שיש כאן שקר, או שהלשון הרע שאמרו לי הם דיבורי שקר, או שהאנשים שאני פוגש סתם עובדים עלי כאילו הם נחמדים, אבל פגשתי עוד אברך ועוד אברך, כל החבורה של היכל הקדוש בווייליאמסבורג התנהגו בדרך ארץ רב ויראת שמים, והבנתי שכל הלשון הרע שקר וכזב, ואז נסחפתי לרבינו.

- את השאלה הזאת אתה לא חייב לשאול על ראש הישיבה, אתה יכול לשאול את זה על רבינו, יודא דוד תביא לי 'שיחות הר"ן', רבינו אומר את זה בשיחה מ"ג, שמובא שכששואלים את המת מה שמו, הוא שוכח איך קוראים לו מרוב עצבות ומרה שחורה, ורבינו ממשיך ואומר: גם על ידי השמחה יכולים להחיות אדם אחר. אברך שעובד בסופר מרקט ומחייך לאנשים יש בידו להחיות עיר שלימה, יהודי שעובד במקווה ומחייך לאנשים ואומר להם יפה בוקר טוב עם השם שלהם, יש בידו להחיות עיר שלימה, כולם נהיים במצב רוח טוב, כולם נכנסים

מזה, קודם מדברים יפה, ואם זה לא הולך מדברים קצת יותר בתקיפות, ואם זה לא הולך נותנים סטירה קטנה על היד והיא מגיעה יפה הביתה, אבל עכשיו המטפלת הזהירה אותה שמותר רק לדבר יפה, וזה לא עובד, הילדה לא מוכנה לרדת מהסוס, אז היא התקשרה למטפלת מה לעשות, אמרה לה המטפלת תדברי אליה יפה, תגידי לה סליחה וכו', תגידי לה את יכולה עוד לשבת קצת ואחרי זה תרדי, והאמא אומרת כבר ניסיתי הכל, ואני עומדת פה שעצתיים, היא לא מוכנה לזוז, אמרה לה המטפלת תביאי את הילדה לטלפון, והמטפלת דיברה איתה כמה שניות, והילדה ירדה מהסוס והלכה הביתה, האמא היתה מאוד מרוגשת שהיא הגיעה למטפלת הנכונה... כשהגיעו הביתה שואלת האמא את הילדה, מה היא אמרה לך בטלפון, ענתה הילדה, היא אמרה לי: אני סופרת עד שלש, אם את לא יורדת אני מגיעה אלייך ונותנת לך סטירה.

- מותר להורים להגיד, ומותר לסבא ולסבתא להגיד, ואם הם צעקו על הילדים, תעשו מה שאהרן הכהן עשה, הרי בשבת היארצייט של אהרן הכהן, תגידו לילדים כמה סבא וסבתא אוהבים אותם, והיו קצת מתוחים ממשוהו אחר, וככה תגידו גם לסבא ולסבתא כמה הנכדים אוהבים אותם.

ש. ראש הישיבה כתב לפני שבוע במכתב, שאפשר לעשות הפצה על ידי שמחייכים יפה לאנשים, כמו האנשים שעובדים בסופר מרקט שמספיק שיחייכו לאנשים. האם הפצה הכוונה למצוא חן בעיני אנשים?

- ת. בתורה הקדושה כתוב, ואהבת את ד' אלוֹקִיךָ, ואומרים על זה חז"ל

שההורים תמיד צודקים?

- ת. הדבר פשוט וברור, שזה נכון להגיד לילד, עשיתי טעות ואני מבקש ממך סליחה, זה ברור כשמש, מוהרא"ש כתב את זה, וזה לבד הוא חינוך גדול לילד, ללמוד להגיד סליחה ולהודות בטעות.
- ד' יעזור לנו שיהיה לנו שבת שמחה.

למצב של שמחה, אותו דבר מלמד בכיתה שלו, המטרה היא לא למצוא חן בעיני פלוני, אלא לקרב את האנשים לרבינו, שיראו שרבינו גורם לנו לחיות חיים טובים. עוד שאלה אחת וזהו, כי נהיה מאוד מאוחר.

ש. אם צועקים על הילד ואחרי זה קולטים שזה היה טעות, האם זה נכון לבקש סליחה מהילד, או

שאלות ותשובות עם תלמידי כתה ו' בקרית ברסלב

יום חמישי פרשת בלק תשפ"ו

מה זה "ווינדואו שייד" (window shade) הם אומרים וילון, וילון שסוגרים איתו את החלונות, הם לא יודעים "פול" (pole)? הם לא יודעים מה זה "פול". "פול" זה כמו שאחד הילדים כאן מהכיתה נהנה לטפס עליו ולהחליק ממנו למטה. עמוד, מוט. מה עוד? "ווייטבורד" (whiteboard) "ווייטבורד" הכוונה ללוח הלבן שיש מאחורי הגב של המלמד יש לוח... לוח לבן שכותבים עליו דברים כדי להסביר את הלימודים. כאן קוראים לזה באנגלית white, לוח לבן. אילו עוד דברים לבנים שייכים לעניין? "דסק" (desk)? כאן באמריקה קוראים לזה כך, יש כזה כיסא עם שולחן קטן שמחובר אליו, וזה נקרא "דסק". אנחנו כבר הולכים להתחיל עם השאלות.

ילד כאן בכיתה ו' שואל - בן כמה ילד בכיתה ו'? בערך עשר, אחת עשרה. בליל שבת אני מאוד רעב,

- התקבלו שאלות מתלמידי כיתה ו' כאן בקרית ברסלב, ואנחנו נעשה מזה שיעור, ואת השיעור הזה אנחנו נעלה לקו ברסלב, אני אסביר לכם למה: כי יש לנו תלמודי תורה בארץ ישראל והתלמידים שם לא זוכים לראות את ראש הישיבה במהלך כל השנה, אלא רק באומאן, רק פעם בשנה הם נפגשים, הם מתגעגעים מאוד מאוד ומתקשרים בכל יום לקו בחיפוש אחר איזה סיפור קטן או איזה שיחה מפי ראש הישיבה, לכן נקליט את השיעור ונכניס אותו בטלפון, ואם במקרה תשתרע מילה באנגלית, עליכם להזכיר לי לומר אותה באידיש, כי אין להם שום מושג במילים באנגלית, למשל, הם לא יודעים מה זה "פלור" (floor). הם חושבים ש"פלור" זה שם של בן אדם. אצלם אומרים 'ערד', הוא נפל על האדמה [אויפן ערד], אצלנו אומרים "אדמה" רק אם עומדים בחוץ בשדה, למשל, הם לא יודעים

לומר, ברכות התורה צריך לומר, קריאת שמע צריך לקרוא, קריאת שמע שייכת גם ביום וגם בלילה, תמיד קוראים קריאת שמע. על אף שבוודאי הפסיד קריאת שמע בזמנה, אבל חייבים לקרוא קריאת שמע כשמתעוררים, בכל זאת את ברכות קריאת שמע, מ"וצור אור", ותפילת שמונה עשרה – אם הפסדת שחרית, אי אפשר להתפלל אחרי חצות.

• אבל אם האדם היה אנוס, הוא לא היה יכול להתפלל, כי היה חלש ונרדם בדרך ומתעורר פתאום אחרי חצות, אז מתפללים שתי תפילות מנחה. מתפללים פעמיים שמונה עשרה במנחה. התפילה הראשונה היא למנחה, פוסעים לאחור, ואז נעמדים להתפלל שמונה עשרה נוספת עבור שחרית.

• בדינים אלו אין הבדל אם נמצאים בדרך או שנמצאים בבית, אחרי חצות אין יותר שחרית. ואם תשאלו אותי שלפעמים הולכים לבית כנסת אחרי הצהריים ורואים אנשים שמינחים טלית ותפילין בשעות אחר הצהריים, כי טלית ותפילין צריך להניח עד שקיעת החמה. אדם מחויב להניח תפילין אם לא הניח בבוקר, עד השקיעה, אבל שחרית אי אפשר להתפלל אחרי חצות.

האם מותר להיכנס לבית הכיסא עם ברכון [ברכת המזון] בכיס?

• ת. הדבר הטוב ביותר הוא שהברכון יהיה מונח בתוך משהו, או בתוך שקית, או בתוך נרתיק, או בתוך הארנק, כך שזה נחשב ל"כיס בתוך כיס", ובאופן זה מותר להיכנס לבית הכיסא עם הברכון. אסור להכניס לבית הכיסא סידור, ואסור להכניס לבית הכיסא משניות, וילד ירא שמיים שמחזיק ברכון בכיסו בגלל

האם מותר לי לאכול לפני קידוש?

• ת. זו שאלה ממש חזקה. אם הוא היה כבר בחור בר מצווה, אין דבר כזה לאכול לפני קידוש, אפילו לשתות מים אסור, מהרגע שנכנסת השבת, סוגרים את הפה, אפשר לאכול או לשתות רק אם שומעים קידוש, בשבת בבוקר אותו הדבר, אי אפשר לאכול לפני קידוש, אבל כיוון שהילד רק בן אחת עשרה זו ממש שאלה קשה...

• כנראה שהאבא לא מגיע הביתה כי האבא נשאר להקשיב לשיחות של ראש הישיבה, אם כן אני חושב שעדיף שראש הישיבה יעלה הביתה מיד אחרי התפילה, כדי שהאבא לא יעכב יותר את הילדים, כי לפני קידוש בליל שבת אי אפשר לאכול, לא אוכלים לפני קידוש בליל שבת.

• אני רואה לפי השאלות שהולכות להיות שכבר מתכוונים לאומאן, יש כמה שאלות שנוגעות לאומאן.

האם מותר להתפלל שמונה עשרה בישיבה בדרכים במטוס או באוטובוס?

• ת. התשובה היא כן, במטוס קשה מאוד לעמוד בתפילה, ובאוטובוס, האוטובוס כל הזמן מתנדנד לכאן ולכאן, ולכן מצמידים את הרגליים, ומתכופפים כך, ולא מורידים את העיניים מהסידור, ומתכופפים שוב, ואחר כך פוסעים לאחור, בישיבה כשהרגליים על הרצפה.

שאלה נוספת בדרכים לאומאן, האם מותר בדרכים להתפלל שחרית אחרי חצות?

• ת. אחרי חצות אי אפשר להתפלל שחרית, אם עבר חצות, הפסדת שחרית, אבל 'מודה אני' צריך

ילד יקר שואל כאן אם זה בסדר להקשיב לאיזה קו טלפון ששומעים שם כל מיני אנשים שעושים בדיחות?

• ת. אני לא מתמצא בכל הדברים האלו, אני חושב שאת השאלה הזו צריך לשאול גם את האבא. אבל אני יכול להגיד לכם שצריך מאוד מאוד להיזהר. כי יש ליצים שמתלוצצים על התורה, ויש שמתלוצצים על רבנים, ויש שמתלוצצים ועושים צחוק ממנהגי ישראל.

• בחור בישיבה סיפר לי שבחור אחר הראה לו בטלפון - הוא לא ידע שזה דבר רע - הוא חשב שמותר לצפות בפרסומת של איזו חברה, שבה מישוה עושה ליצנות ממשוה: רואים אדם שאוכל מצה ונופלים פירורים, ואז צריך טרקטור ומשאית חול, והוא מנער את עצמו. והבחור אמר לי שאחרי שראה את הסרטון והגיע ליל פסח, ובאמצע לאכול את המצה הקדושה הוא רק חשב על הלץ הזה, והוא לועס את המצה וצוחק, ואביו שואל אותו למה אתה צוחק, והוא לא יכול להסביר שהוא רואה נגד עיניו את הלץ הזה עם המשאית, אני לא ראיתי את זה ואני לא יכול כל כך לתאר לכם את זה, אבל רואים מה קורה מלשמוע לליצים האלו, שבזמן הכי קדוש של אכילת מצה בליל פסח מגיעים לליצנות.

תלמיד חשוב שואל האם כשעייפים מותר ללמוד בשכיבה במיטה?

• ת. ישנה תשובה מה'בן איש חי' הקדוש לגבי השאלה אם מותר ללמוד בשכיבה במיטה, בשו"ת תורה לשמה, ואף על פי שמעיקר הדין צריך ללמוד תורה באימה, ברתת ובזיע, כפי שכתוב על מעמד הר סיני, בכל זאת הוא מביא גמרא

שהוא רוצה תמיד לברך ברכת המזון מתוך הברכות, צריך להניח אותו בתוך נרתיק, כך הכיס עצמו נחשב לכיסוי אחד, ובנוסף יש לו נרתיק נוסף, ובצורה כזו אפשר להיכנס, שאלות ממש יפות כאן.

כשנוסעים לאומאן, האם מותר לשחק במשחקים שיש על המסך במטוס?

• אני חושב שאת השאלה הזו צריך להפנות לאבא, אם האבות רוצים לדעת אם זה טוב לאפשר לילדים לשחק, הם יכולים לעשות גם שאלות ותשובות ולשאול את ראש הישיבה. כשאתה יושב ליד אביך, תשאל אותו: "אבא, מותר לגעת במסך? אבא, האם זה בסדר מצייד שאשחק כאן דמקה על המסך? אתה חושב שזה מוגן בשביל נפשי?"

• חס וחלילה לגעת במסך ללא ידיעת ההורים, לעולם אל תעשה דברים מאחורי הגב של אבא ואמא, אם ילד הביא לך טלפון בסתר והראה לך משהו, או שילד הביא לך מסך כלשהו והראה לך, לעולם אל תסתכל, לעולם לא!

• תשאל: אבא, האם זה טוב עבורי לשחק במטוס במשחק המטוסים, בדמקה, ברמי, או בכדורים שנופלים וצריך ליצור מהם שורה שלמה? אם אביך יגיד שכן, תעשה זאת. ואם לא, עליך לשמוח שיש לך אבא ששומר עליך. ואל תאמר: 'אבל אבא, האבא ההוא כן מרשה!', לעולם לא אומרים לאבא דבר כזה, אם הקדוש ברוך הוא גלגל שתיוולד במשפחה הזו, הוא יודע שעבור הנשמה שלך, אלו הם האבא והאמא הטובים ביותר.

• זה שהאבות יכולים לבוא ולשאול אותי, זה עניין נפרד. אבל אתם - עליכם לציית לאביכם.

תלמיד חשוב שואל, האם אפשר לומר תיקון הכללי בבניין של היכל הקודש?

• ת. בוודאי ובוודאי. אני אספר לכם סיפור, ועם זה אסיים את השיעור. רבי נתן הקדוש כותב לבנו, שאם המתנגדים לא יתנו לך להגיע לציון, תעמוד ליד הבית האדום, הרויט-הויז, רחוק רחוק מהציון, ותפנה עם הפנים לכיוון הציון, וכך תאמר תיקון הכללי, אז חשבתי לעצמי, הבניין של היכל הקודש הוא גם 'רויט-הויז' (רוטה)... לכן אם לא יתנו לך להגיע לציון, נניח שקשה ללכת לציון כל הזמן, או שבילילה שאי אפשר ללכת כי אסור ללכת ברחוב בלילה או שיש פחד ללכת בלילה, אפשר לעמוד ברויט-הויז ולהגיד שם את התיקון הכללי.

• שהקדוש ברוך הוא יעזור שנזכה לגדול יהודים יראי שמיים, מאוד נהניתי להגיע כאן לכיתה, תכינו שאלות נוספות, ובעז"ה יהיה שיעור נוסף, גם בשבילכם וגם כדי שהילדים מארץ ישראל יוכלו לשמוע אותנו, שהקדוש ברוך הוא יעזור לכולנו.

[זבחים ה.]. שריש לקיש שכב פעם בבית המדרש ושאל שאלה. שואל ה'בן איש חי' מדוע הגמרא צריכה לציין שהוא שכב בבית המדרש? אלא כדי ללמד אותנו שבגלל שריש לקיש היה מאוד עייף לכן הוא למד בשכיבה, ומכאן ילמד האדם שאם הוא מותש ועייף מותר לו ללמוד בשכיבה.

תלמיד יקר שואל, כמה פעמים באומאן צריך ללכת לציון ולומר את התיקון הכללי?

• ת. שאלה טובה. כיום, שאני כבר ראש ישיבה, קשה לי מאוד ללכת בין אנשים, כי אנשים מפריעים לי באומאן כל הזמן: ראש ישיבה, ראש ישיבה, ראש ישיבה... אני לא יכול ללכת בין אנשים, ולכן אני הולך רק פעם אחת ביום לציון, אבל כשהייתי אברך צעיר עוד לפני שהייתה לי הישיבה, הייתי הולך כמה פעמים ביום. הייתי קם בבוקר והולך לציון, התפללתי, אכלתי ארוחת בוקר, ושוב הלכתי לציון, למדתי קצת ונחתתי קצת, קמתי, ושוב הלכתי לציון כל פעם שהולכים לציון זה דבר שאי אפשר לתאר, זה טוב לנצח נצחים

שאלות ותשובות עם תלמידי בתה ח' בתלמוד תורה בקרית ברסלב

יום חמישי בלך תשפ"ו

ליד הקיר, ושם היו מניחים לנו את המים לנטילת הידיים. אבל אני מתאר לעצמי שהילד הזה ישן בבית על מיטת קומתיים, ואין לו אפשרות כזאת, התשובה היא, שאם יש ארון ליד מיטת הקומתיים וניתן להניח שם את הקערה, זה טוב מאוד, וכשקמים אין צורך לרדת מהמיטה, אלא אפשר לקחת את קערת הנטילה משם וליטול שם ידיים, וכן אם יש מישהו בבית שכבר ער, נניח אח צעיר או אח מבוגר, אפשר אולי לבקש ממנו שירים את הקערה מהרצפה.

אבל אם אין שום דרך ליטול ידיים למעלה, אז יורדים מהסולם ונוטלים ידיים למטה. בוודאי שעדיף שלא לרדת מהמיטה קודם אם אפשר, כי הרבי הקדוש רבי זושא כותב שהוא קיבל זאת מרבו, המגיד הקדוש, והמגיד שמע זאת מהבעל שם טוב הקדוש, והבעל שם טוב קיבל זאת מרבו, רבו של הבעל שם טוב היה אחיה השילוני. לבעל שם טוב הגיע נשמה מהשמיים, נשמת אחיה השילוני, שהגיע ללמוד איתו תורה. הבעל שם טוב היה יתום, והוא נהג להתבודד הרבה, הלך הרבה לשוחר עם הקדוש ברוך הוא, ותמיד ביקש מהשם שהוא רוצה דבקות, דבקות, דבקות, הוא רוצה רק לחשוב על השם, הוא רוצה להתגעגע להשם. הוא התבודד לפני ריבונו של עולם, עד שזכה וירדה נשמה מהשמיים,

התקבלו שאלות יפות מאוד מהילדים כאן, תלמידי כיתה ח' מהתלמוד תורה בקריית ברסלב, ואני חושב שנכין מזה שיעור יפה ונעלה אותו לקול ברסלב, וכך כל הילדים מכל מוסדות ברסלב בכל העולם ובפרט בארץ ישראל יוכלו לשמוע, יש לנו ילדים מאוד מאוד טובים בארץ ישראל, ואין להם קשר ישיר עם ראש הישיבה, כל הקשר שלהם הוא דרך הטלפון, לכן, בכל לילה כל הילדים מתקשרים לטלפון לנסות לשמוע משהו מראש הישיבה, הם פוגשים אותי רק פעם בשנה באומאן, ופעם בשנה אם אני נוסע לארץ ישראל, והם מאוד ישמחו לשמוע את השאלות והתשובות בטלפון.

אם ישנים על מיטת קומתיים – אני לא יודע אם הילדים בארץ ישראל יודעים מה זה באנק בעט (Bunk bed), אני לא יודע איך קוראים למילה הזו ביידיש, זו מיטה שצריך לטפס אליה עם סולם, ישנים מיטה מעל מיטה. ילד חשוב מאוד שואל: אני מקפיד על נטילת ידיים (נעגל וואסער), ומה עושים במקרה כזה? איפה שופכים את המים לנטילת ידיים?

ת. אני זוכר שכשהייתי ילד והלכנו לקעמפ, הייתה מיטת קומתיים ליד מיטת קומתיים עם מעבר ביניהן, והיו מניחים קרש עץ בין שתי המיטות

גויים וניגנו. היו להם דפים כאלה שעליהם היה כתוב התווים של 'עוד ישמע' וכו'.

● כששאלת על 'שפילערס' חשבתי שהתכוונת לשאול על שחקנים, כי בארץ ישראל אומרים 'שפילערס' על שחקנים שמשחקים בהצגה, כאן קוראים לזה 'אקטס', בזה כבר צריך להיזהר, שלא לשמוע הצגות מפורקי עול שאין יראת שמים בלבם.

● אגיד לכם דבר מה שרבינו אמר בענין זה, ואחרי זה תדעו בעצמכם למי מותר להאזין ולמי לא, הרבי אומר שמותר לעשות בדיחה רק עם שלושה תנאים: בלי ניבול פה, ולא על חשבון מישהו אחר, ושלא יהיה מתוך התנשאות, כאילו 'אני משה'. זה צריך להיות המבחן, בזה אפשר לבדוק איזה שחקנים מותר להאזין.

תלמיד חשוב שואל לאילו מספרי סיפורים מותר להאזין?

● ת. קשה לי מאוד לענות על כך, אני חושב שאפשר לסמוך בזה על אבא ואמא, יש לכם הורים מאוד יקרים, ואתם יכולים לסמוך עליהם, רק תיזהרו שלא תעשו דברים מאחורי הגב של ההורים, אל תלכו לילד אחר בשקט ותגידו לו, 'תן לי את המספר של איזה מספר סיפורים' ואחרי זה להתקשר אליו כשההורים לא רואים, ותתקשרו אליו כשאבא ואמא לא רואים, את זה אל תעשו, ואם אבא ואמא אומרים שאתה יכול לשמוע את מספר הסיפורים הזה, אתם יכולים לשמוע אותם.

● כי צריך להיזהר מאוד, כי יש גם מספרי סיפורים שמתלוצצים על צדיקים או על התורה, זה אסור, מותר לעשות בדיחות, תשאלו את הבן שלי ותשמעו שבשולחן השבת של ראש הישיבה בכל שבוע אנחנו

נשמת אחיה השילוני, ולמד איתו, הצדיק הקדוש הרבי רבי זושא כותב בשמם שלא יצעד אדם אפילו פסיעה אחת על הארץ ללא נטילת ידיים של שחרית, כי זו סכנה.

אחד מהילדים החשובים שואל: מה עדיף, לעבור על הפרשה שניים מקרא ואחד תרגום, או להקדיש יותר זמן לאמירת שבעה דפי גמרא כדי לסיים את הש"ס לפני הבר מצווה?

● ת. זו שאלה קשה. כי מצד אחד, זה טוב מאוד לנסות לסיים את הש"ס לפני הבר מצווה, ומצד שני, צריך להתרגל גם לעבור על הפרשה, אם השאלה הייתה מה עדיף, משניות או גמרא? אני אומר לילדים שלי בבית שעד הבר מצווה ינסו לגרוס דווקא גמרא, כי אני רוצה שהם יזכו לסיים את הש"ס לפני הבר מצווה, אני אומר להם שאחרי הבר מצווה יהיה להם הרבה זמן למשניות, וכן לעבור על הפרשה זה דבר שצריך להיות רגילים בו מהבר מצווה ואילך, ולכן אני חושב כעת, שהייתי אומר לילד הזה שעדיף שבאמת יגרוס הרבה דפי גמרא, ובעזרת השם מהשבוע שבו הוא נהיה בר מצווה יתחיל להקפיד על שנים מקרא ואחד תרגום, וכמובן אם הוא יכול להספיק את שניהם הכי טוב.

איך אפשר לדעת איזה מנגנים מותר לשמוע ואיזה לא?

● ת. אם הכוונה לאנשים שמנגנים על הכלים? זה לא משנה בכלל מי האדם שלוחץ על הכפתורים של המוזיקה, כשהיינו ילדים לא היו נגנים יהודים, בכל החתונות ניגנו גויים, המנהל גם זוכר כילד, אפילו בחתונה של המנהל עצמו היה כך, כשהיינו ילדים עדיין לא היו נגנים יהודים, ישבו

ההכדלה במוצאי שבת, כמה זמן צריך מיץ הענבים הדביק להישאר על המצח?

• ת. קודם כל, אני רוצה לומר לכם דבר מעניין שמוהרא"ש היה אומר, מוהרא"ש היה אומר שהוא רואה שאנשים שמים על העיניים, ואחר כך שמים בכיסים, בשביל פרנסה, ומוהרא"ש היה אומר שהעיקר הוא לשים באמצע הראש, בחלק העליון של הראש מעל המצח איפה שמניחים תפילין, כדי שיקבל שכל, וברגע שיש לאדם שכל, כבר יש לו הכל. כפי שהגמרא אומרת: 'דעת קנית - מה חסרת? דעת חסרת - מה קנית?' מי שיש לו שכל יש לו הכל, ומי שאין לו שכל אין לו כלום.

• לגבי השאלה כמה זמן זה צריך להישאר - זה לא צריך להיות זמן רב. ברגע שמורחים את זה, אפשר מיד אחר כך ללכת ולשטוף.

תלמיד מכיתה ח' שואל עד מתי אפשר ללכת עם שרוולים קצרים.

• אני סבור שהשאלה הזו אינה שאלה שקשורה לראש הישיבה, זהו עניין שקשור להורים, ומה שההורים אומרים ללבוש - כך עושים, ילדים צריכים לציית לאבא ולאמא. אם ההורים שלכם יערכו גם הם שיעור שו"ת כזה, אני אענה להם מה לעשות, כנראה אגיד להם שהם יסתכלו על ההורים שלהם, אבל הילד עושה מה שאבא ואמא אומרים לו. אבא ואמא אומרים לו ללבוש חולצה כזו? תודה רבה. מה שאבא ואמא אומרים, עושים.

• היופי כאן הוא שלא מסתכלים ימינה ולא מסתכלים שמאלה, כל אחד הולך בדרכם של אביו ואמו, אף אחד הוא לא יותר ואף אחד הוא לא פחות,

מספרים בדיחות, בכל שבוע, בדיוק כפי שאנחנו אוכלים דגים, מרק, בשר, קוגל ופתיתים, ושרים זמירות, כך אנחנו מספרים בדיחות כל שבוע, וזה לא סתם 'גם' חלק מהסעודה, אלא זה חלק גדול מהסעודה, אבל רק עם פילטר, רק בדיחות נקיות, לא ייתכן שתהיה בדיחה שלועגת על רבנים או על צדיקים.

• פעם אחת, כשנסעתי הביתה מהעיירה כאן עם מישוה, שמעתי בדרך איזה מספר סיפורים, וזה כל כך הציק לי, כי הוא צחק על איזה רב שמפחד שלא יקחו לו את הכיבוד, אני ממש כעסתי על זה, למה צריך לעשות ליצנות על צדיקים, אפשר לצחוק על עבודה זרה כפי שחז"ל אומרים וכפי שרבינו מביא בספר המידות.

האם גם ילדים צריכים ללכת למקווה לפני שלומדים זוהר הקדוש?

• ת. לכאורה כן, אבל אני לא יודע איך הוא יכול להגיע למקווה באמצע השבוע. אולי כדאי שהילדים יתרגלו ללמוד זוהר ביום שישי אחרי שהולך למקווה, או בליל שבת, כי אי אפשר ללכת לבד למקווה באמצע שבוע, חוץ אם האבא לוקח איתו את הילד באמצע השבוע.

• צריך לדעת שאם ילד הולך לבדו למקווה זה עלול להיות סכנה גדולה, עבורו, אף פעם אל תלכו לבד למקווה, יש אנשים חולים, זה קצת מוזר לדבר על זה, אבל יש אנשים חולים, החולה הזה אולי מחפש בצד במקלחת, והוא רוצה לגעת בילד במקומות שזו עבירה גדולה, צריך להיזהר מאוד שילד לא ילך לבדו למקווה, ואפילו בחור צעיר צריך להיזהר מללכת למקווה לבד.

נהוג למרוח על העיניים מיין

בכל לילה, ובכל זאת פעמים רבות אני מתעורר עייף ונשאר עייף, ולעומת זאת פעמים אחרות אני מרגיש רענן. מה יכולה להיות הסיבה לכך?

• לעיתים הדבר קשור למזג האוויר, לפעמים כשמעונן עייפים, כפי שאומר רבינו הקדוש בליקוטי מוהר"ן, שביום המעונן מרגישים עייפים יותר, ולעיתים הסיבה היא אכילת מאכל כבד, בגמרא כתוב שכאשר אוכלים מאכלים כבדים, מתעייפים.

• אם אדם עייף, רבינו מציע סגולה בספר המידות למי שסובל מעייפות, להגיד את חמישה עשר פרקי 'שיר המעלות', אפשר לעשות 'חברת תהילים' בכל בוקר, ולומר את חמישה עשר המזמורים של שיר המעלות, כי הם מסוגלים לבטל את השינה. ד' יעזור שתזכו לגדול צדיקים גדולים.

אחד הולך עם כובע רחב, אחד עם כובע גבוה, אחד עם שטריימל נמוך, אחד עם ספורדיק, אחד עם כובע לבד ואחד עם כובע קנייטש. הילד לא מסתכל על אנשים, שזה הולך כך וזה הולך כך. ילד לא חוזר הביתה מהתלמוד תורה ואומר לאביו: 'אבא, החברים שלי הולכים עם קוטשמע (כובע פרווה), גם אני רוצה ללכת עם קוטשמע' זה לא עניין בכלל, לגבי להתלבש מסתכלים על אבא ואמא.

ישנן שאלות נוספות שלדעתי קשורות כבר למנהל, 'מתי כיתה ח' תתחיל להתפלל מנחה במניין'?

• אני חושב שזה נוגע למנהל, תקבעו יום אחד גם שאלות ותשובות עם המנהל.

למה לא עושים לינה בקעמפ?

• אני חושב שעל השאלה הזו המנהל צריך לענות.

תלמיד שואל, אני ישן תשע שעות

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com